

**Республика Татарстан
СОВЕТ
ЛЯКИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

ул. Школьная, д. 1,
с. Ляки, 423366.
Телефон: (85559) 4-66-16
E-mail: Lkn.Sar@tatar.ru

**Татарстан Республикасы
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЛӘКЕ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

Мәктәп урамы, 1 йорт,
Ләке авылы, 423366.
Телефон: (85559) 4-66-16
E-mail: Lkn.Sar@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
2021 елның 25 ноябре

КАРАР
13 номерлы

Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Ләке
авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзиðарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 06 октябрендәгэ 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы
1 өлешенен 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузатчелеге) һәм
муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгэ 248-ФЗ номерлы
Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Ләке авыл
жирлеге Уставы нигезендә, Ләке авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Ләке авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы
нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карап, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Ләке
авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турындагы нигезләмәнен 4 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, 2022 елның 1
гыйнварынан да сонга калмычча, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

3. Әлеге каарның 4 пунктында құрсәтелгән Нигезләмәнен 4 бүлеге
нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаынан үз көченә керә.

4. Әлеге каарны «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми
порталында» урнаштыру юлы белән түбәндәгә адрес буенча игълан итәргә:
<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының
рәсми сайтында Интернет-телеоммуникация чөлтәрендә түбәндәгә веб-адрес
буенча урнаштырырга: <https://sarmanovo.tatarstan.ru/>

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районны
Ләке авыл жирлеге
Советы рәисе

Л.И.Шәрирова

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Ләке авыл жирлеге Советының
2021 елның 25 ноябрендә
13 номерлы каары белән
РАСЛАНДЫ

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Ләке авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Ләке авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Ләке авыл жирлеге территорииасен төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба - Төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләренең (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар, гражданнар (алга таба - контрольдә торучы затлар) тарафыннан үтәлеше тора.

1.3. Ләке авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – авыл жирлеге башкарма комитеты) төзекләндерү өлкәсендә контроль башкара.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар – жирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре (алга таба-контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм жаваплы булалар.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыргуга бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
  - 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:
    - халыкның азмобиљ төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керүенә комачауламый торган коймалар урнаштыру;
    - торак булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;
    - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган маxsus тамгалар;
    - Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән жир эшләрен гамәлгә аширу тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашируга рөхсәт нигезендә жир эшләрен гамәлгә аширу;
    - биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэмmin итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләренең, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка азмобиљле төркемнәренең, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэмmin итү;
    - транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштырмау, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чараларын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташыганда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплап кую булмаганга) транспорт чараларыннан гомуми файдалану территорияләрен пычратуга юл куймау;
- 3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм боз сөнгеләреннән чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;
  - 4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;
  - 5) янгынга каршы маxsus режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының өстәмә таләпләре;
  - 6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
  - 7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисүгә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисүгә рөхсәт билеты, күчереп утыргуга рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;
  - 8) каты коммуналь калдыкларны жыю һәм саклау буенча мәжбүри таләпләр;

9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләндеру кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау турындағы мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындағы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Төзекләндеру элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, төзелешләр, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капиталь һәм стационар булмаган төзелешләр һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндеру объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндеру эшчәнлеге алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарың коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнашкан территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү юллары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннары йөртү өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат һәм декоратив коймалар.

1.8. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндеру өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны юкка чыгару максатларында, һәм мәжбүри таләпләрне контрольдә торучы затларга җиткөрү, аларны үтәү ысуллары.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгэ юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрү контролль чараларын үткәрүгә карата өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында карапмаган профилактик чараптар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар үткәргәндә контролль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат, контролль чараптар үткәрү турында карап кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына мәгълумат жибәрә.

2.5. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контролль башкарғанды түбәндәге профилактик чараптар төрләре уздырыла ала:

- 1) мәгълумат житкерү;
- 2) консультация бирү;

2.6. Мәгълумат житкерү Сарман муниципаль районының «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба – Башкарма комитетның рәсми сайты) тиешле мәгълуматларны контролль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү Башкарма комитетның рәсми сайтының баш (төп) битеннән булырга тиеш), массакуләм мәгълумат чарапында, контролльдә торучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә караплан белешмәләрне контролль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә башкарма комитетның рәсми сайтында урнаштырырга һәм актуаль халәттә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә халыкка контролль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контрольдә торучы затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чараптар, контролль чаралар үткәрү барышында контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхси кабул итү авыл жирлеге башлыгы һәм (яки) контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Карап итү урыны турында, шулай ук карап итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълумат башкарма комитетның рәсми сайтында контролль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Түбәндәгә мәсьәләләр буенча консультация бирү телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндеру өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарың жыельышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бируне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә торучы зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бири турында язма сорату бирелсә;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бири мөмкин булмаса;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп ителсә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация бири барышында конкрет контроль чарасына, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның каарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәгълүмат, шулай ук контроль чарасы кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләре бирелә алмый.

Консультация барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы затны бәяләү максатыннан, Башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алыш барыла.

Башкарма комитетка контрольдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мөрәжәгатьләре кергән очракта, консультация бири Башкарма комитетның рәсми сайтында һәм контроль эшчәнлегенә багышланган маҳсус бүлктә урнаштыру, авыл жирлеге башлыгы яки вазыйфаи зат қул куйган язма аңлатма бири юлы белән башкарыла.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.1. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар соратып алу, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркөү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркөү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркөү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, шулай ук дәүләт həm муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» чөлтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук фотога həm кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркөү техник чарапарының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләрне, контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт həm муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләрне);

6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне həm урынга барып тикшерүне контрольдә торучы затлардан башка Башкарма комитет үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чарапар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чарапарны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) граждандарның həm оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чарапарыннан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетта граждандар həm оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чарапарны үткәрү нәтиҗәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чарапарны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чарапар уздыру турындагы йөкләмәсе;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше həm граждандың хокукларын həm ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар həm мөрәҗәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срокы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан ача бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны həm белешмәләрне тапшырмаган очракларда

яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтиҗә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Контроль чаралар контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлек иткәндә уздырыла, ул Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Башкарма комитетның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә зыян китерү куркынычы турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашируга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә аширу өчен жирлек башлыгының йөкләмәсе, башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмәсе, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ Федераль закон нигезендә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә аширганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагынdagы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагынdagы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә аширу кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартандагы 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Индивидуаль эшкуар, контрольдә торучы затлар булган граждан, башкарма комитетта контроль чара уздырганда булу мөмкинләгә булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шунда бәйле рәвештә контроль чараны үткәрү

инди видуаль эшкуар, гражданинның Башкарма комитетында (эмма 20 көннән дә артык түгел) әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклे срокка күчерелә, бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә торучы затның яисә аның вәкиленең булмавы, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контрольдә торучы зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән шарт белән;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә факттагы зыян (зарар) китерүнен турыдан-туры куркыныч билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә торучы зат булмау (контрольдә торучы зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр булу.

3.11. Урынга барып тикшерүне үткәрү срокы 10 эш көннән артмаска тиеш.

Урынга барып тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата хезмәттәшлегең гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата урынга барып тикшерү үткәрү срокы оешманың һәр филиалы, вәкилләгә, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаралар үткәрүнен барлык очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфаи затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога языру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтиҗәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтиҗәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтиҗәләренә контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга җаваплылыкка жәлеп иту турындағы мәсьәләне карау һәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындағы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтиҗәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмләгә билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар

бетерелгэн очракта, актта контроль чарасын үткөрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелэ. Мәжбүри таләплөрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергэ тиеш. Контроль чара уздырганда тузырылган тикшерү кәгазъләре актка теркәлэ.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгэн контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольдә торучы вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгэн гамәлләр hәм каарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә торучы затларга дәүләт hәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү hәм дәүләт hәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт hәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт hәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) hәм (яисә) региональ дәүләт hәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклеге турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контролльдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса hәм аңа документларны дәүләт hәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлеге (әгәр затның бердәм идентификация hәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узу тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгэн граждан Башкарма документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдә торучы затка күзәтүне, гамәлләрне hәм кабул ителә торган каарларны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар hәм белешмәләр жибәрү, шул исәптән, контролльдә торучы затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә контролльдә торучы затның запросы буенча кәгазь чыганакта да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Тикшеренү чарасын үткәргендә мәжбүри таләплөрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләплөрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгэн башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контролъ чараларын уздырганда тикшереп торучы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә башкарма комитет (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи зат) ачыкланган очракта түбәндәгеләр тиеш:

1) контролъдә торучы затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны (заарны) китермәү һәм аны юкка чыгару буенча, гражданнарны, оешмаларны закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зара) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысууллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контролъ чараны үткәргәндә гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контролъ объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зара) китерә торган зыян яки мондый зыян (зара) китерелгән зыянны турыдан-туры китерә дип билгеләнгән очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә.

3) контролъ чара барышында жинаять билгеләре ачыкландыра яисә административ хокук бозу ачыкландыра тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганды гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүнен, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүнен, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүнен таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүнен тәэмим итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зара) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләнә карага.

3.19. Тикшереп торуны гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашыру қысаларында контролъ чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган, контролъ чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүнен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актын қучермәсен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

3.20. Муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәм эффективлыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндеру өлкәсендә
муниципаль контроль түрүнда нигезләмәгә

1 нче күшүмтә

**Төзекләндеру өлкәсендәге муниципаль контроль
өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ**

Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары түбәндәгеләрдән тора:

1. Жирлекнең төзекләндеру кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында, законнарда һәм Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен үтемлелекне тәэмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив хокукий актларында билгеләнгән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемлелеген тәэмин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.
3. Дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, иҗтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан, гражданнардан, массакуләм мәгълумат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу түрүнда хәбәр итә ала торган мәгълуматлар килүе.
4. Контроль чара нәтижәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү түрүнда күрсәтмәнең билгеләнгән сротта үтәлеше түрүнда мәгълумат булмау.

Төзекләндеру өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмәгә
2 нче күшүмтә

Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә
төп күрсәткечләр, аларның максатчан күрсәткечләре,
индикатив күрсәткечләр

1. Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан курсәткечләре:

Төп күрсәткечләр	Максатчан әъэмияттәге
Ачыкланган бозулар саныннан мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозулар өлеши	70-80
Контроль органның һәм (яки) аның вазыйфаи затларының контроль чараларын үткәргәндә кергәннең гомуми саныннан нигезле шикаятыләр өлеши	0
Суд тарафыннан кире кагылган контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителгән каарларның гомуми саныннан каарлар өлеши	0

2. Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә индикатив күрсәткечләр:

- 1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар һәм оешмалардан килгән мөрәҗәгатьләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәруне килештерү турында прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
- 4) мәжбүри таләпләрне бозу муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган очраклар саны (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү саны (3);
- 6) контроль чарасы актына карата кергән мөрәҗәгатьләр саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны (3).

